

Tukuma straume cīnās par Dogo reputāciju

10. feb 10:11, BNA

Glīti brūni skrebulīši slīd kaudzītēs pa transportiera lenti, tīra moderna ražotne, ar dzīvi apmierināti darbinieki, latviešu kapitāls: tie ir nopietni argumenti, lai patērētāji cienītu un atbalstītu uzņēmuma Tukuma straume darbu. Taču priekšnoteikums tam ir šaubu ēnas noņemšana no mīldzīvnieku sektora populārā produkta – Dogo, stāsta NRA.lv. Šodien uz kopīgu sanākumi Zemkopības ministrijā (ZM) pulcējas visi suņu slimības megaesophagus uzliesmojuma pētniecībā tieši vai netieši iesaistītie. Veterinārārsti, Pārtikas un veterinārais dienests, institūta BIOR pārstāvji, ražotājs. Ministrijai jāsaņem Zemkopības ministrijas kā izpētes pasūtītāja un koordinatora līdzšinējā rīcība bijusi visai jucekļīga – vienu dienu tā ziņo, ka pētījums nav izdevies un tiek pārtraukts, otru – ka tomēr ne. Te nauda analīžu veikšanai ir, te atkal nav. Tiek apšaubīts pat saslimušo suņu skaits, kas uzrādīts pētījumā, un pa brīdim arī paša pētījuma nepieciešamība. Situācija pašlaik ir ļoti trausla, jo uz spēles likta liela uzņēmuma reputācija, un tieši no ZM šobrīd atkarīgs, vai slimības cēlonis tiks noskaidrots, vai megaesophagus ar valsts sekretāres Daces Lucaus dekrētu tiks pasludināts par valstiski nenozīmīgu, un tad dzīvnieku īpašniekiem un veterinārārstiem nāksies cīnīties pašu spēkiem. Sarežģītā situācijā ir arī uzņēmums – naudas tam problēmas izpētei pietiktu atliku likām, taču, pa tiešo finansējot pētniekus, veidotos interešu konflikts. Barība ir viens no izpētes objektiem, jo gandrīz visi saslimušie ēduši Dogo. Bet nesalīdzināmi vairāk ir to, kas ēd Dogo un neslimo. Te vēlreiz jāatgādina, ka ZM pētījumu apturēja pusratā, līdz ar to atbilžu, kas izraisa slimību, nav. Ir tikai virkne hipotēžu, kas zinātniskas pētniecības ceļā pārbaudāmas – soli pa solim. Viens no šodien ministrijā apspriežamajiem tematiem ir kontrolgrupas izveide – jo viss līdzšinējais darbs ir bezjēdzīgs, ja dati par slimajiem suņiem netiek salīdzināti ar informāciju par veselajiem, kuri ēd to pašu barību, taču nesaslimst. Moderna rūpnīca, rūpīga kontrole Dogo ražošanas uzņēmumā Tukuma straume turpinās kā līdz šim. Neatkarīgā izmantoja valdes priekšsēdētāja Aivara Podnieka uzaicinājumu iepazīties ar uzņēmuma darbību klātienē. Nepretendējot uz profesionālu ekspertīzi dzīvnieku pārtikas ražošanas nozarē, atlika tikai konstatēt, ka rūpnīcā viss izskatās tīri, kārtīgi un moderni. Ražotne ir salīdzinoši jauna. Produktīvo (lauksaimniecības) dzīvnieku barībai iekārtas uzstādītas pirms vienpadsmit gadiem, suņiem, kaķiem – pirms astoņiem gadiem. Tobrīd tas bijis labākais, kas tirgū pieejams, un joprojām ir modernākais Baltijas valstīs. Amerikāņu ražojuma. Ražošanas līnija tiek vadīta datorizēti – abu rūpnīcu smadzenes dūc lielos pelēkos skapjos, klusām knikšķ komandas silosiem, transportieriem, svariem. Rūpnīca darbojas kā tāds milzīgs virtuves kombains. Tiklīdz procesā ir mazākās novirzes, piemēram, pietrūkst kādas no barības sastāvdaļām, līnija automātiski apstājas. Visas izejvielas pirms nonākšanas ražotnē tiek pārbaudītas laboratorijā – vai tie būtu Jaunzēlandē gatavotie aitas gaļas milti, vai dabiskais aknu aromāts no Francijas, vai pašu mājās audzētie graudi. Ražošanas atbilstību Eiropas Savienības standartiem garantē divu veidu kvalitātes vadības sertifikācijas sistēmas – Haccp un ISO 9001. Pirmā ir īpaša paškontroles sistēma, kas iekļauj sevī katra pārtikas aprites posma uzraudzību un analīzi, nosaka tos posmus, kuri ir kritiski (bīstami) pārtikas drošībai un nekaitīgumam, un ievieš efektīvas kontroles procedūras šajos posmos. ISO savukārt garantē pasaulē vispāratzītu standartu pielietošanu uzņēmuma darbā – tāpat nodrošina universālu kontroli. Suņus ražojām aizvakar Kopumā uzņēmums kopš 2000. gada savā izaugsmē investējis vairāk nekā 16 miljonu eiro, tostarp īstenojis vairākus Eiropas fondu projektus. Suņu un kaķu barība veido ap 30% Tukuma straumes biznesa, 55% ir lopbarība, bet ap 15% – graudu pirmapstrāde, uzglabāšana un tirgošana. No nepilnu trīs miljonu eiro apgrozījuma 2000. gadā uzņēmums pāraudzis jau 16 miljonus 2014. gadā, un tieši suņu un kaķu barību segments pēdējos gados audzis visstraujāk. Mēnesī vidēji tiek saražota 300 tonnu. Maksimālā iespējamā jauda ir 1500 tonnu, tāpēc ražošana notiek ar pārtraukumiem. «Ko mēs šodien ražojam?» vaicā priekšnieks. «Vakar ražojām kaķus, šodien fasējam kaķus,» vietējā žargonā atbild darbinieks. «Suņus ražojām aizvakar.» Sākoties slimības uzliesmojumam un skandālam ap barību, suņu īpašnieki izskatīja arī tādu versiju, ka kāds varbūt apzināti sabotējis ražotnes darbu no iekšpuses. A. Podnieks šādu iespēju kategoriski noraida. Darbinieku mainība uzņēmumā ir minimāla. Algas konkurētspējīgas, un cilvēki te pat veselām ģimenēm strādā – priekšzīmīgos apstākļos. Turklāt kaitniecības gadījumā suņi saindētos, nevis sasirgtu ar smagu neiroloģisku kaiti. Un mulsinošs ir vēl viens faktors – barības receptūra pēdējos četros gados neesot mainījies un tāpat arī sastāvdaļu piegādātāji. Atsaukumi barībai nav bijuši. Bet slimības uzliesmojums Latvijā sācies pirms pusotra gada. Norakstīt aizdomu apskādēto Dogo uzņēmums neplāno. Zīmols joprojām esot spēcīgs, turklāt arī ārzemēs atpazīts. 10% saražotā aiziet eksportā. Tūlīt veikalos plauktos nonāks arī kaķu barības Ņauņau jaunā paaudze Catto. Uzņēmums turpina attīstīties. «Mūs neinteresē vienreizēji darījumi, bet gan pastāvīgas attiecības ar klientiem. Un mūsu interesēs ir darīt visu, lai tiktu noņemta jebkāda šaubu ēna,» rezumē Tukuma straumes vadītājs. Pagaidām tikai trūkst īstās receptes, kā to izdarīt....